

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Libere, ac serio dicat Ecclesiastes. cap. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

Liberè ac seriò dicat Ecclesiastes. Cap. X.

A Rbitror autem ei Auditorem attentas præbiturum au-
 res, qui seriò ac liberè agat in suggestu. Planè libertas
 in dicendo videtur apprime necessaria Concionatori, vt cum
 auctoritate, ac sine timore causam suam, seu Dei potius pro-
 ponat, ita vt dominari in omnium animis videatur, verecun-
 de tamen non insolenter. Quod si populus eum timidè age-
 re aduertat facillè iudicat esse in ea facultate Tironem, vel
 minus sincerè annunciatè verbum Dei. Ambros. nihil ait in
 Sacerdote tam periculosum apud Deum, tam turpe apud ho-
 mines, quam quod sentiat non liberè denunciare; siquidem
 scriptum est: Et loquebar de testimonijs tuis, & nõ confundebar,
 & ad Ezech. fili hominis dedi te speculatorem domui Israel, &
 audies de ore meo verbũ, & annunciatè eis, & allegans illud
 Isaiæ, Super montem excelsum ascende tu, qui euangelizas
 Sion, non decet (inquit) qui euangelizant omnibus gratiam,
 & salutem timidè id facere, ac summissè, quasi latere stu-
 deant, sed tamquam in excelsò, & omnibus conspicuos, cla-
 ra voce, quæ aures penetret vt tuba, & quæ sit metu libera.]
 Basil. in sententijs moralibus docet cum summa libertate
 prædicandam esse doctrinam Dominicam, & dandum testi-
 monium veritati, licet aliqui sint, qui nos id facere prohi-
 beant, & quoquo modo, vel ad mortem vsque persequantur,
 & confirmat testimonijs Domini, Matth. Quod dico vobis in
 tenebris, dicite in lumine, & quod in aure auditis, prædica-
 te super tecta, & Ioan. Ego semper docui in synagoga, & in
 templo quò omnes Iudæi conueniunt, & in occulto locutus
 sum nihil. Act. 5. Cum diceret Apostolis Princeps Sacerdo-
 tum, Præcipiendo præcepimus vobis, ne doceretis in nomine
 isto, & ecce replestis Hierusalem doctrina ista. Respondentes
 Apostoli dixerunt, Obedire oportet Deo magis quam homi-
 nibus. Et Paul. Spiritus sanctus per omnes Ciuitates mihi
 protestatur, dicens, quoniam vincula, & tribulationes Hiero-
 solymis me manent, sed nihil horum vereor, nec facio ani-
 mam meam preciosiorem quam me, dummodo consumem
 cursum meum, & ministeriũ verbi, quod accepi à Domino Ie-
 su testificari Euangelium gratiæ Dei. Et ad Galat. Si homi-
 nibus placerem, Christi seruus non essem, quo verbo signifi-
 cat Paulus, non posse eos liberè verbum Dei prædicare, qui vt

Qq 4 homi-

Lib. 5. epist.

29. ad Theo

dor. Imp.

Psal. 118.

Ezech. 3.

Isai. 40.

Reg. 70. c.

13.

Libertas sine

timore vano.

Matth. 10.

Ioan. 18.

Act. 20.

Galat. 1.

hominibus placeant, non audeant quæ oportet, loqui. Ille autem liberè vitia potest reprehendere, qui in actionibus suis huiusmodi præbet exemplum, ut vita orationi respondeat: Paulus Titò, Præcipe, & doce, ait, cum omni imperio, in quæ verba Gregor. cum imperio ait docetur, quod 23. *Moral.* prius agitur quàm dicatur, nam doctrinæ subtrahit fiduciam, quando conscientia præpedit linguam, non ergo ei potestatem elatæ locutionis, sed bonæ fiduciam insinuat. *Tit. 2.*

Libertas sic modesta. Adde, eam debere esse in dicendo libertatem, ut sit Concionator semper memor modestiæ cuiusdam, ne nimia libertas degeneret in audaciam, & arrogantiam, quia aliquando tum iudicium in Concionatore, tum animi demissio desiderari videtur, cum quis suæ vel doctrinæ, vel auctoritatis supra modum confidit. Sapienter Chrysostr. Vocis, ait, libertatem permulti usurpare possunt, at illa eadem uti decenter tempore consentaneo, & congrua tum mensura, tum prudentia adhibita magni admodum animi, & admirabilis fuerit.]

Serio agendum, & cum efficacia. Caterum inter ea quæ Concionatori conveniunt, & huic libertati proximum est, illud mihi videtur inter prima referendum, ut quæ dicit serio dicat, & ea efficacitate, quam rerum quas tractat natura exigat. Multi enim recitare aliquid ex scripto magis exercitationis causa, ac si esset oratio declamatoria, in qua Tyrones in Academijs sese exercent, quam Christianè ex suggestu concionari videntur, ut causa postulat summi momenti. Ijs verbis utatur ea dicendi vi, & ratione, qua quis negocium suum in re gravi ageret, in qua summa bonorum suorum sita esset, adeo ut si victor fuerit, magnum aliquod lucrum sit reportaturus, si causa cadat, in magnam inopiam sit redigendus. Ita debet affici, ita agere Concionator, ac simul existimare, dum hæc exiguntur illud in se convenire Apostolicum, Humanum dico propter infirmitatem carnis vestræ, nam verè existimanti videatur indignum non plus postulare à Concionatore Christiano, quam studium Oratoris prophani, quæ enim causa vlla, quamvis de toto terrarum agatur imperio, conferripotest cum nostris, ubi res est de meritis & sanguine Christi, de regno cæli, de summa, æternaque miseria vel felicitate; sed profectò hoc è sententia numquam cedit, nisi verè Concionator Dei spiritu illustretur, & benè sit animo

affectus, ut verba ex intimo animi sensu proueniant. Gregor. explicans verba illa, Et comedi illud, & factum est in ore meo sicut mel dulce ait; Liber qui viscera repleuit, factus est dulcis, quia ipsi de omnipotente Deo sciunt loqui, qui hunc didicerunt in cordis sui visceribus veraciter amare, in eius quippe ore Scriptura sacra dulcis est, cuius viscera mandatis illius replentur. Ad prædicandum namque plus conscientia sancti amoris adificat, quam exercitatio sermonis, quia amando caelestia inter semetipsum Concionator legit quomodo persuadeat, quomodo despici debeant terrena.]

Ut autem serio dicat, quæ dicit optimum arbitror esse remedium, ut quæ alijs dicitur, sibi ipsi primum persuadeat, nam vix alijs poterit, quæ sibi non potuit persuadere, qui enim solo studio, ac lectione librorum paratus, ad dicendum venit, quando alijs prædicat, ipse sibi quod prædicat non sentit, ideoque nec serio agit. Si de ira Dei loquitur, terrere alios poterit, ipse non timet; si de misericordia alios consolatur, ipse non gaudet, quia scientia, quæ de solis lectionibus est, de ore procedit, quæ autem de Spiritu sancto est, de corde prouenit, nec solum dicitur, sed & sentitur, non tantum in Scripturis legitur, sed ex corde suggeritur. Rursum serio dicemus, si non solum ad alios erudiendos, excitandosque tendat sermo noster, sed ut nos ipsi verbis nostris proficiamus, & post concionem seruemus. Est Gregorij præceptum dicentis: Cum ipsa sua Doctoribus verba ad memoriam reuocantur, erubescunt non seruare, quod dicunt. Vnde Salomon ait, Anima laborantis laborat sibi, quia compulit eum os suum. Os enim nostrum nos compellit ad laborem, quando per hoc quod diximus, à vitijs reuocamur, quia turpe nimis est ibi nos negligendo cadere, vnde prædicando conati sumus alios leuare.] Quod præceptum exemplo suo confirmat Chrysostr. qui de se ipso ita loquitur: Cum vos exhortamur, non ad vos dumtaxat, sed ad nos, qui orationem habemus, & loquimur & loquemur; siquidem & nos doctrina, consilio, monitione egemus, neque enim nos sine peccato sumus.]

Remediū vt serio dicat.

Hom. 18. in Ezech.

Hom. 13. in Ioan.

Ad